

NÁHLÉD

PREVENTIVNÍ HRANÝ FILM

JAKUB

METODIKA
PRO PEDAGOGY

Vážená paní, vážený pane,

do rukou se Vám dostává metodika k preventivnímu hranému filmu *Jakub* o problematice domácího násilí. Metodika Vám napomůže při práci s preventivním filmem ve školní výuce.

Preventivní hraný film *Jakub* je moderní edukativní pomůckou do výuky na základních a středních školách. Byl vytvořen ve spolupráci s předními odborníky na domácí násilí a je podpořený z dotačního řízení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

Filmový příběh zobrazuje intimní pohled do rodiny patnáctiletého Jakuba, která je poznamenána direktivním řízením jeho nevlastního otce. Otcův násilný přístup postupně přeroste v psychické i fyzické týrání. Dojde tak k vnitřnímu rozpadu rodiny. Kam až situace musí zajít, aby si toho všimlo i okolí?

David Vigner
Filmový režisér

Jakub

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČESKÉ REPUBLIKY
Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 - Malá strana

Mgr. Martina BUDINSKÁ
vedoucí oddělení prevence

Věc: Vyjádření k preventivnímu filmovému projektu *Jakub*

Autor projektu David Vigner již po páté uchopil aktuální závažné společenské téma - domácí násilí a vytvořil tak moderní didaktickou pomůcku pro realizaci programů efektivní primární prevence ve školách. Projekt je podpořený z dotace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

- David Vigner od roku 2007 vyrobil celkem pět úspěšných preventivních projektů: *Mezi stěnami* (2007, problematika šikany),
- *Mezi nimi* (2010, problematika HIV/AIDS),
- *Sami* (2012, problematika poruch příjmu potravy)
- *Na hraně* (2015, problematika manipulace) a nejnovější film *Jakub* o problematice domácího násilí.

Autor zvolil téma, které je jedním z nejzávažnějších patologických a společenských jevů s vysokou mírou latencí. Podle nejnovějších průzkumů je stále velký počet rodin, kde se v jakékoli podobě objevuje domácí násilí páchané na dětech. Týrané, zneužívané či zanedbávané děti se nemusí navenek projevovat žádnými příznaky.

Tento preventivní filmový projekt je určen pro práci s žáky 7. - 9. tříd základních škol a pro cílovou skupinu středního vzdělávání.

Součástí preventivního filmového projektu *Jakub* je metodika pro pedagoga, která slouží jako návod k práci s preventivním filmem ve školní výuce.

Doporučujeme pracovat s materiálem při skupinových činnostech a v závěru doporučujeme vždy diskusi za účasti odborníka (např. školní metodik prevence apod.).

Oddělení prevence doporučuje preventivní filmový projekt *Jakub* k využití pro cílovou skupinu žáků základního a středního vzdělávání.

S veškerými dosud zpracovanými projekty se můžete seznámit na webu www.prevence-info.cz/filmove-projekty a www.videoskolam.cz

V Praze dne 26. 9. 2016

JAK SPRÁVNĚ PRACOVAT S FILMEM JAKUB VE VÝUCE

Doporučujeme rozdělit téma do čtyř vyučovacích hodin, nejlépe do dvou dvouhodinových bloků. Doporučený setting pro oba bloky je sezení v kruhu (kromě promítání filmu *Jakub*). Vyučující podporuje žáky, aby diskutovali a vyjádřili svůj názor, každý má ovšem tzv. "právo stop", tzn. nechce-li se do diskuze zapojit, nemusí. Film *Jakub* doporučujeme pustit vždy v takovou dobu, abyste měli dostatek času k následné diskuzi.

V **prvním bloku** je vhodné oznámit žákům téma, kterým se budou zabývat, a položit několik úvodních otázek k diskuzi:

- Co je to domácí násilí?
- Co není domácí násilí?
- Kdo může páchat násilí?
- Na kom může být pácháno násilí?
- Jaké formy násilí existují?
- Jak se liší situace, kdy násilí na jedinci páchá cizí osoba, od situace, kdy násilí na jedinci páchá rodič, partner nebo jiná blízká osoba?
- Setkali jste se někdy s domácím násilím?

Poté žáky seznámit se základní definicí domácího násilí, říci znaky, formy, specifika domácího násilí páchaného na dětech. Na konci prvního bloku se opět zeptat:

- Dozvěděli jste se něco nového?
- Je nějaká situace, kdy jste si až dnes uvědomili, že by se mohlo jednat o domácí násilí?
- Je něco, co byste se ještě chtěli dozvědět?

V **druhém bloku** je vhodné s žáky krátce zopakovat informace z předchozích dvou hodin. Poté promítnout film a s žáky o ději a jednotlivých postavách diskutovat. Lze upozornit na manipulativní techniky agresora vůči obětem a navázat na obsah filmu režiséra Davida Vignera "Na hraně". Nakonec je seznámit s trestněprávní stránkou problematiky.

Otázky vhodné k podpoře diskuze:

- Myslíte, že se otec začal chovat násilně až po nehodě? Z čeho se dá usuzovat, že otcovo chování mělo negativní vývoj už před nehodou (především vůči Jakubovi)?
- Zachovali byste se jinak, kdybyste byli Jakubovi kamarádi?
- Pomoc obětem domácího násilí ze strany okolí. Myslíte si, že se jedná o vměšování do soukromých záležitostí nebo o pomoc v tíživé situaci? Je domácí násilí soukromá záležitost?
- Co bránilo Jakubovi oznámit, co se doma děje? Jak byste jednali vy?
- Co z teorie se objevilo ve filmu *Jakub*? Formy násilí, znaky domácího násilí, fáze domácího násilí.
- Jak se oběti domácího násilí mohou bránit? Koho mohou oslovit, kam se mohou obrátit o pomoc? Jaké instituce mohou oslovit?
- Kdo všechno může domácí násilí (protiprávní jednání) nahlásit a kam?
- Jakými konkrétními činy se agresor dopouští protiprávního jednání (viz konkrétní scény z filmu).
- Co znamená vykazání agresora? K jakému účelu především slouží?

V závěrečné reflexi žáci hodnotí zejména to, co jim dva dvouhodinové bloky přinesly.

Učitelé mohou klást otázky jako:

- Co si pamatujete z teorie?
- Je domácí násilí soukromou záležitostí či se jedná o nezákonné jednání, kdy by nikdo neměl být nevšímavý?
- Víte, jak vypadá "zdravý" a "nezdravý" vztah? Jaké jsou již varovné signály, že není něco v pořádku?
- Víte, kdo a jak Vám může pomoci při ohrožení, komu můžete telefonovat, komu se můžete svěřit?
- Znáte linky odborné pomoci (non stop linka 116 006 - pro oběti domácího násilí, 116 111 - Linka bezpečí)?
- Vzpomenete si na některé mýty související s domácím násilím?
- Pomohl vám tento blok, abyste lépe uměli reagovat v situacích, kdy se setkáte s domácím násilím ve svém okolí? Jak?

Teoretické základy

Za definici domácího násilí v širším slova smyslu se považuje definice dle Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí tzv. Istanbulská úmluva (11. 5. 2011), kterou podepsala i ČR v roce 2016:

“Domácím násilím” se rozumí veškeré akty fyzického, sexuálního, psychického či ekonomického násilí, k němuž dochází v rodině nebo v domácnosti anebo mezi bývalými či stávajícími manžely či partnery, bez ohledu na to, zda pachatel sdílí nebo sdílel společnou domácnost s obětí.

Násilí může páchat prakticky kdokoliv. Násilí mohou páchat muži na ženách, ženy na mužích, rodiče na dětech, děti na rodičích. Týrány mohou být rovněž osoby zdravotně postižené a odkázané na pomoc blízkých osob (týrání svěřené osoby). Nejčastěji se však jedná o násilí páchané muži na ženách a rodiči na dětech. Obecně se lidem pod pojmem domácí násilí vybaví násilí páchané muži na svých partnerkách, nicméně v našem pojetí budeme o domácím násilí mluvit jako o jakémkoli násilí páchaném v rámci rodiny, resp. domácnosti.

Domácí násilí – charakteristika:

Jedná se o opakované, dlouhodobé a stupňující se násilí mezi blízkými osobami v jejich soukromí. Má podobu psychického a fyzického, ale též sexuálního, ekonomického či jiného násilí, nejčastěji jde však o jejich kombinaci. Začíná opakujícími se útoky proti lidské důstojnosti, k nim se zpravidla postupně přidávají útoky proti lidskému zdraví, které mohou skončit usmrcením. Jde o násilí ve vztahu blízkých osob, jehož cílem je získat nad ohroženou osobou moc.

Když se řekne domácí násilí, většina lidí si nejspíše představí bití, facky a křik. Domácí násilí má ale více různých forem:

- **Psychické násilí:** kritizování a ponižování, nadávky, urážení, zesměšňování, vyhrožování, obviňování, zákazy, izolace, výhrůžky sebevraždou, zabitím, zpochybňování duševního zdraví, vydírání, vyvolávání pocitů viny, zastrasování, zvýšená kontrola, omezování samostatnosti oběti a rozhodování o sobě (“Podívej se na sebe, jak vypadáš!” “Jsi k ničemu!” “Ty táhni! Ale děti zůstanou doma!”).
- **Fyzické násilí:** bití, fackování, škrcení, rány pěstí, kopání, tahání za vlasy, smýkání, pálení, svazování, formy znehybňování, házení předmětů, odepírání spánku a jídla, ohrožování bodnou nebo střelnou zbraní.

KONEC NÁHLEDU METODIKY PRO PEDAGOGY K FILMU JAKUB.
PRO ZPŘÍSTUPNĚNÍ PLNÉ VERZE JE NUTNÉ ZAKOUPIT LICENCI.

[OBJEDNAT LICENCI ZDE >>](#)